

Kontrola NIK
w zakresie realizacji zadań związanych ze stabilnością sektora bankowego
w latach 2008 - 2009

W okresie od 1 lipca do 27 listopada 2009 Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w UKNF kontrolę w zakresie stabilności sektora bankowego w latach 2008-2009. Przewodniczący KNF otrzymał w lutym 2010 roku wystąpienie pokontrolne. Zawiera ono m.in. następujące stwierdzenia:

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Komisję Nadzoru Finansowego zadań związanych z zapewnieniem stabilności sektora bankowego w latach 2008-2009, pomimo stwierdzonych uchybień, polegających w szczególności na opóźnionej reakcji na niektóre niekorzystne zjawiska w sektorze, niewdrożeniu niektórych postanowień dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe oraz przewlekłości postępowań licencyjnych. Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny cząstkowe.

- W latach 2008-2009 w polskim systemie bankowym nie doszło do negatywnych zjawisk, jakie były obserwowane na międzynarodowych rynkach finansowych. Sektor bankowy pozostał stabilny i żaden podmiot nie znalazł się w sytuacji bezpośredniego zagrożenia upadłości lub potrzeby wsparcia ze środków publicznych. Było to zarówno efektem racjonalnego, konserwatywnego zarządzania w większości banków, jak i bieżącego reagowania nadzoru na pogorszenie sytuacji niektórych banków. Kontrola działań KNF podjętych wobec 12 banków komercyjnych w reakcji na pogorszenie się ich ocen adekwatności kapitałowej, jakości aktywów lub płynności, wykazała, że środki podejmowane przez nadzór były adekwatne do pojawiających się problemów. We wszystkich przypadkach KNF zwracała się do zarządów banków i rad nadzorczych o podjęcie środków zaradczych wobec negatywnych zdarzeń i działania takie były podejmowane. Ponadto w 5 ww. przypadkach Komisja wystąpiła do banków o przygotowanie programu postępowania naprawczego. W 4 przypadkach takie programy zostały przygotowane, a w jednym, do zakończenia kontroli, trwały rozmowy UKNF z organami banku i głównym akcjonariuszem na temat podwyższenia kapitału.

- Komisja Nadzoru Finansowego zareagowała na zagrożenia wynikające ze zjawisk kryzysowych na rynkach międzybankowych. Po upadku banku Lehman Brothers

poszerzony został monitoring sytuacji finansowej podmiotów dominujących wobec polskich banków, transakcji między akcjonariuszami a bankami polskimi oraz zaangażowania w aktywa zagrożonych podmiotów. Zintensyfikowana została także kontrola przestrzegania przez banki norm płynności oraz wydane zostały zalecenia w celu ograniczenia ryzyka płynności. Działania te przyczyniły się do tego, że pogorszenie sytuacji finansowej niektórych akcjonariuszy zagranicznych nie spowodowało istotnych negatywnych skutków dla stabilności banków krajowych. Nie nastąpił także odpływ płynnych środków z banków krajowych do ich spółek matek. Przeciwnie, sektor bankowy został zasilony płynnymi środkami z zagranicy. Pozytywnym rezultatem oddziaływania nadzoru bankowego w 2009 r. było także zatrzymanie w bankach blisko 90 % zysków wypracowanych w 2008 r. W 4 bankach, w których zdecydowano o wypłacie dywidendy, decyzjom tym towarzyszyły postanowienia o podwyższeniu kapitału banków w drodze emisji nowych akcji tak, aby bilans kapitałowy obu operacji był dla banków dodatni lub neutralny.